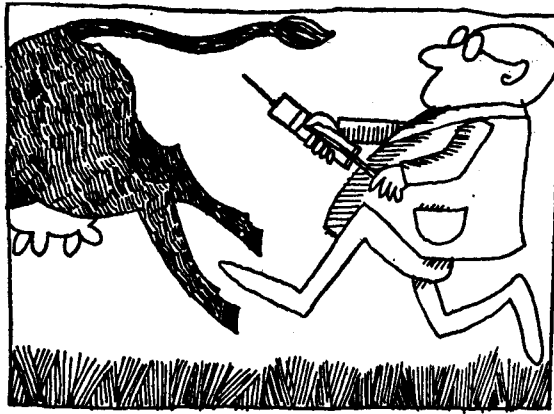

בריאות

כיצד להשתלט על מחלות בעדר הקיבוצי

כל 20–30 דקות. ידוע כי ככל שגורקן את הרבע החולה מה"רעל", כלומר מהחלב המ"קולקל, נעזור לפרה בהתאוששותה. יחד עם טיפול החליבה נזריק לה תכשירים אנטיביוטיים ואז הטיפול יהיה יעיל יותר. אמנם, רק בדיקה מעבדתית תוכיח בוודאות איזוהו הטיפול האנטיביוטי הרצוי, אולם זיהוי מוקדם תורם רבות להבראת הפרה. ככל שנתחיל בטיפול מוקדם יותר, כן נגדיל את סיכויינו להדביר את המחלה. במידה וננקוט בטיפולים הנ"ל ניווכח אילו שינויים עצומים יחולו במצב בריאותה של הפרה. כל רפתן ותיק יוכל לאשר, כי בעבר היתה החליבה ביד טיפול בלעדי במקרי דלקות, והפרות הב"ריאו. ואל נשכח שבימים ההם לא היו התרופות מצויות. המסקנה היא, כי במקרה דלקת עטין חשוב מאוד לחלוב ביד את הרבע הנגוע פעמים רבות. בית החולים ממלא בכך את ייעודו.

לכל רפתן ישנה "סימפטיה" לאנטיביוטיקה זו או אחרת, אך למעשה אין הוא יודע, וגם אינו יכול לדעת, מהי יעילותה של התרופה. לפיכך, בכל חשד לדלקת, כגון רבע קשה, אדום וגפוח, אף כי החלב עדיין לבן, או כאשר החלב בעל טעם מלוח (ע"י בדיקת C.M.T. נוכל לזהות זאת על נקלה, אם כי חומר זה אינו מצוי ביד הרפתנים), נכניס את הפרה לבית החולים. במקרים אחדים התופעות הנ"ל עוברות מיד, אך באחרים החלב נהיה שקוף. רוב הרפתנים מכנים דלקת זו, "קו"

ככל שהעדר גדל, ומספר ראשי הבקר בו מגיע אף ל-400–500, קשה לרפתן לעקוב בבירור אחר כל פרה חולה או לזהות סימני מחלה; אולם האמת היא כי רק הוא מסוגל לפתור את בעיות הבריאות בעדרו. ובכן כיצד? ברצוני למסור מעט מנסיוני כרפתן פשוט ולא כאיש רפואה.

ראשית, כדי להשתלט על מחלות, לרוב דל-קו, עלינו להקצות מקום שישמש כבית חולים, אליו תובאנה כל הפרות החולות. בכך יושגו מספר יתרונות:

- (1) בידוד למניעת הדבקת פרות בריאות.
- (2) אפשרות עיקוב אחר הפרה החולה. בעדר המונה 400–500 ראש קשה לבודד פרה חולה ולדעת בבירור את מצבה; האם אוכלת, נכנסת למצב של הלם או מתנהגת בצורה בלתי רגילה.
- (3) אפשרות טיפול נוחה שעליה אעמוד בהמשך הרשימה.
- (4) הפרה יכולה לגשת אל האוכל מבלי לריב על מקומה עם פרות נגחניות או דורשות, אשר ידחפוה. כן נמנעת ממנה התליכה למכון החליבה.

המחלות העיקריות בהן אנו נתקלים הן הדל-קו למיניהן. לכן, משזיהינו דלקת, נעביר את הפרה לבית החולים ונטפל בה. עיקר הטיפול הוא חליבת הרבע החולה ביד פעמים רבות,

לעזרתנו באה, "החקלאית" והכינה כרטיס ל-
רישום דלקות, לפיו אנו יכולים לדעת, לפני היי-
בוש, היכן נמצאת נקודת התורפה של הפרה. ל-
דוגמא מובא כרטיס דלקות.

תאריך	שם הפרה זכרה
15.11.71	חלב שקוף, נחלבה ביד + כלורמפניקול.
17.11.71	הבריאה.
12.9.72	תקרה כפולה, הרבע אינו מיי- צר חלב.
6.8.73	דלקת בתקופת היובש, טיפול באוריאומיצין.
11.11.73	המליטה עם דלקת, נחלבה ביד + כלורמפניקול.
13.11.73	הבריאה.

סיכום

- הקם לך בית חולים למען תוכל לבדוד
פרות חולות ולטפל בהן ביעילות;
 - במקרי דלקת חלוב ביד פעמים רבות ונקה
את הרבע החולה מ, "הרעל" המצטבר בו;
 - נהל כרטיסיית דלקות מפורטת בכדי לדעת
את מצב העטינים בעדרך;
 - בכל חשד לדלקת יש להעביר את הפרה
לבית החולים לשם הסתכלות;
 - הקם את בית החולים במקום נוח והקפד
על אחזקתו התקינה.
- נסה להציל את פרותיך החולות והצלח.

איציק גל

אשדות יעקב, איחוד

לי". יתכן כי אבחנה זו היא נכונה, אולם עד
אשר המעבדה תאשר את אמיתות השערותנו
כבר לא יהיה במי לטפל. לכן יש להתנפל על
הדלקת ולחלוב בלי הפסק, אפילו 24 שעות, עד
שנבחין בשינוי לטובה במצב הפרה. באם נעשה
כך סיכויינו להצלחה הם רבים.

במשך נסיוני כרפתן נתקלתי בפרות שהת-
מוטטו מחולשה והרעלה כללית עקב דלקת. לא-
חר אינפוזיה ווריקת אנטיביוטיקה התחלנו לח-
לוב ביד, כל 20 דקות, וכעבור יומיים יצאה הפרה
מבית החולים בריאה ושלמה.

בטיפול בדלקות אסור להתיאש ויש לטפל
בפרה באינטנסיביות רבה. התוצאות הן ממש
מדהימות וכל מי שיקים ברפתו בית חולים לא
יוותר עליו בשום אופן. על אף כל הפעולות
שאנו עושים למניעת דלקות — הן מופיעות
לעתים מזומנות, ודווקא אצל הפרות הטובות
שאנו, "אחבהים". למען נשאב סיפוק מעבודתנו
ולא נצטער על הצורך למכור את, "האהובות"
עלינו, נטפל בהן ביעילות. דוגמא טובה לכך ניתן
למצוא ברפת של אשדות יעקב (איחוד). בשנת
1972/3 יצאה מרפת זו פרה אחת בלבד כתוצאה
מדלקת ושלוש פרות אחרות הפסיקו לייצר חלב
ברבע אחד. אין ספק כי זהו הישג נכבד ברפת
של 300 חולבות, הסובלת מדלקת אחת, לפחות,
כל שבוע. זאת השגנו רק הודות לטיפול נכון
בעזרת בית החולים.

בית החולים חייב להיות יבש ונוח לפרה. יש
גם לדאוג כי מיקומו יהיה לנוחיות הרפתנים,
שכן אנו יודעים, כי רפתן הנכנס לבור החליבה
חושב אך ורק כיצד לסיים את החליבה ואין לו
סבלנות לצאת מדי פעם אל פרה חולה. לכן רצוי
כי בית החולים יהיה בקרבת מכון החליבה. אפשר
לטפל במסגרתו בבעיות בריאותיות אחרות המת-
עוררות, כגון רגליים פצועות, שלשולים, קדחות
וכדומה.